

آپدیت تیر ۱۴۰۵

بررسی خط به خط کتاب اصلی

نکات مهم

خلاصه

برنامه ریزی درسی دوره های تحصیلی پیش دبستانی و دبستان

ناشر: آگاه - بر اساس کتاب برنامه ریزی درسی برای مدارس ابتدایی در
هزاره سوم (علی تقی پور ظهیر)

منبع اصلی دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاه ها

مناسب برای رشته های //
علوم تربیتی و سایر رشته های مرتبط

نویسنده جزوه //
تیم تالیف بژیک

نوع فایل //
خلاصه میکرو طبقه بندی شده

کیفیت //
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

۵

ساعت مطالعه

۱۰۰٪

پوشش نکات

۴۹

صفحه مفید

فصل اول: معنی و مفهوم برنامه‌ریزی درسی

- ✓ تعدد تعاریف و رویکردها در برنامه‌ریزی درسی ناشی از تفاوت نگرش به مأموریت‌های آموزش و پرورش است.
- ✓ برخی دیدگاه‌ها بر نیازهای کودک تمرکز کرده و آموزش و پرورش پیشرفته را منطبق با علایق یادگیرندگان تعریف می‌کنند.
- ✓ جامعه‌شناسی برنامه‌ریزی درسی بر حل چالش‌ها و نیازهای اجتماعی تمرکز داشته و جامعه را مبنای طراحی قرار می‌دهد.
- ✓ طرفداران دیسپلین علمی بر ارزش دانش تمرکز داشته و برنامه‌ریزی موضوع محور را مسیر اصلی آموزش می‌دانند.
- ✓ دیدگاه فرهنگی-سیاسی، برنامه‌ریزی درسی را ابزار حاکمیت برای اعمال استراتژی‌ها و نظارت بر فرآیندها به شمار می‌آورد.

برنامه‌ریزی درسی مدارس ابتدایی

- ✓ کارکرد برنامه درسی این دوره توسط تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و مسائل اجتماعی جامعه تعیین و متعادل می‌شود.
- ✓ پنج مفهوم و واقعیت اساسی در برنامه درسی دوره ابتدایی به شرح زیر تبیین می‌گردد:
- ✓ برنامه به عنوان تجارب درسی مندرج در کتاب‌ها که بررسی دقیق کیفیت زندگی یادگیرندگان به عنوان پیامد آن لازم است.
- ✓ برنامه فراتر از موضوعات درسی بوده و وظیفه اصلی طراحان، انتخاب سودمندترین تجارب برای کودکان است.
- ✓ برنامه درسی نقش هدایت زندگی را داشته و لازمه آن تدارک محیطی ویژه، ساده و نظام‌دار برای اهدافی مشخص است.
- ✓ برنامه فرآیندی است که زمینه‌ساز مشارکت فعال کودکان در جامعه محلی و جهانی و شکوفایی استعدادهای آنان می‌شود.
- ✓ محور اصلی برنامه‌ریزی، چگونگی تقویت ذهن یادگیرنده و رشد مهارت‌های اوست و نه صرفاً انتقال دانش موضوعی.

برنامه درسی قصد شده

برنامه درسی قصد شده به عنوان شالوده فعالیت‌های آموزشی، واسط بین آرمان‌ها و انتظارات نظری با واقعیت‌های عینی کلاس درس است.

- ✓ این برنامه از چهار منبع درک کارکرد واقعی و ایده‌آل مدرسه، درک وضع موجود و مطلوب، منابع آموزشی و توانمندی معلمان سرچشمه می‌گیرد.
- ✓ برنامه‌ریزان باید همواره کانون توجه خود را بر اصلاح، توسعه مستمر و بازسازی فرآیندهای برنامه درسی متمرکز سازند.
- ✓ اختلاف نظر در اصلاح برنامه‌ها ناشی از تنوع در درک مفهوم برنامه درسی، تجارب یادگیری و نوع شایستگی‌های مورد انتظار از دانش‌آموزان است.

تحقیق درباره کارکردهای تربیتی مدارس ابتدایی

- ✓ مدرسه ابتدایی کارکردهای متعددی مانند جامعه‌پذیری دانش‌آموزان، حفظ فرهنگ جامعه و تربیت نیروی کار منظم را بر عهده دارد.
- ✓ چهار دسته کلی اهداف تربیتی در برنامه درسی این دوره شناسایی شده است:
- ✓ توسعه عقلانی: تمرکز بر مهارت‌های پایه‌ای تفکر، ریاضی، خواندن و نوشتن که بیشترین توجه رسمی به آن معطوف

است.

- ✓ توسعه اجتماعی: آماده سازی کودکان برای برقراری ارتباط سازنده، سازگاری با محیط و پذیرش مسئولیت های شهروندی.
- ✓ توسعه شخصی: ارتقای خلاقیت، اعتماد به نفس، خودباوری، انضباط شخصی و شناخت استعداد های فردی.
- ✓ توسعه حرفه ای: ایجاد آگاهی اولیه در خصوص مشاغل، آمادگی برای اشتغال و کسب مهارت های کاربردی زندگی.

یک نگاه کلی به برنامه درسی

- ✓ اگرچه بر توسعه عقلانی تأکید بسیاری می شود، اما برنامه درسی متوازن باید تلفیقی از ابعاد اجتماعی، شخصی و حرفه ای باشد.
- ✓ برنامه درسی باید حاوی اصولی برای پرورش احترام به حقوق بشر، تعامل با فرهنگ های دیگر و توسعه مهارت های اجتماعی باشد.
- ✓ تسهیل پذیرش بازخوردهای بیرونی، خودباوری و پرورش تفکر انتقادی از الزامات ساختاری در این مقطع تحصیلی است.

برنامه درسی پنهان: زمینه های فیزیکی-اجتماعی مدرسه

برنامه درسی پنهان به فرآیندها، گرایش ها و یادگیری های غیررسمی اطلاق می شود که به طور مستقیم از ساختار فیزیکی و مناسبات اجتماعی مدرسه نشأت می گیرند.

دقت کنید: نادیده گرفتن پیامدهای عاطفی و اجتماعی برنامه درسی پنهان، موجب عقیم ماندن اهداف و برنامه های مصوب رسمی خواهد شد.

- ✓ کلاس های سنتی با الگوی فیزیکی خاص خود، یادگیری هایی فراتر از مفاهیم مکتوب کتب درسی به کودکان القا می کنند.
- ✓ توجه به برنامه درسی پنهان به دلیل قدرت اثرگذاری عمیق تر آن نسبت به برنامه رسمی، از ملزومات طراحی آموزشی است.

زمینه فیزیکی مدرسه و کلاس درس

- ✓ پیام های ضمنی از نحوه چیدمان فیزیکی کلاس درس و آرایش صندلی ها بر غیرفعال یا فعال بودن یادگیری اثر مستقیم دارد.
- ✓ جذابیت فیزیکی محیط آموزشی نظیر ابعاد کلاس، وضعیت نور، پنجره ها و رنگ دیوارها در جذب کودکان نقش دارد.
- ✓ الگوهای ارتباطی حاکم بر فضای فیزیکی مشخص می کنند که آیا کلاس درس محیطی تسهیل کننده یا محدودکننده برای یادگیری است.

زمینه اجتماعی و تعامل مدرسه

- ✓ میزان تعاملات روزانه کودکان با معلمان و همسالان در مدرسه، کیفیت و جهت گیری تجارب تربیتی آنان را شکل می دهد.
- ✓ ابعاد اجتماعی مؤثر در انتقال پیام ها شامل مواردی نظیر میزان غیبت، مشارکت داوطلبانه، و قوانین انضباطی وضع شده توسط معلمان است.
- ✓ نحوه گروه بندی دانش آموزان و انتظارات متقابل معلمان و شاگردان، بسترساز نگرش های عاطفی و رفتاری جامعه پذیر است.

قدرت برنامه درسی پنهان

- ✓ پیامدهای برنامه درسی پنهان به دلیل استمرار و نفوذ عاطفی، از ثبات و عمق بیشتری نسبت به برنامه صریح برخوردار است.

- ✓ معلمان به عنوان سرمشق‌های عملی عمل کرده و رفتارهای آنان مروج ارزش‌های مثبت یا منفی در دانش‌آموزان می‌شود.
- ✓ کلاس‌های گرم و حمایت‌کننده منجر به نگرش‌های مثبت و فضاهای سرد و تعاملی به انتقال پیامدهای نامطلوب اجتماعی می‌انجامند.

برنامه درسی انفرادی و شخصی

- ✓ تدوین برنامه کاملاً همسان برای کودکان بدون در نظر گرفتن تفاوت‌های فردی و استعدادی آنان ناکارآمد است.
- ✓ مفاهیم و مهارت‌های پایه نیازمند استاندارد مشترک هستند، اما دروسی چون علوم اجتماعی، زیست‌شناسی و تاریخ ظرفیت شخصی‌سازی دارند.
- ✓ ایجاد فرصت‌های انتخابی آزادانه برای کودکان، سطح کنجکاوی، انگیزه درونی و پایداری فرآیند یادگیری آنان را افزایش می‌دهد.
- ✓ تأمین منابع آموزشی متنوع و اعطای آزادی عمل به معلمان برای تنظیم محیط کلاس، از چالش‌های بنیادین اجرای این برنامه‌هاست.

